

Aan Zijne Excellentie de Gouverneur van Aruba,
t.a.v. de Minister van Financiën en Cultuur
L.G. Smith Blvd. 76
Alhier

Uw brief: 29 september 2022
Uw kenmerk: LV-22/0021
Datum: 12 oktober 2022
Kenmerk: RvA 84-22

Onderwerp: Ontwerp-Landsverordening tot wijziging van de Landsverordening van 13 april 2022 (AB 2022 no. 51) tot vaststelling van de begrotingen van de ministeries van het Land voor het dienstjaar 2022, de Landsverordening van 13 mei 2022 (AB 2022 no. 65) tot vaststelling van de begroting van de Staten van Aruba voor het dienstjaar 2022, de Landsverordening van 10 mei 2022 (AB 2022 no. 64) tot vaststelling van de begroting van de Raad van Advies voor het dienstjaar 2022 en de Landsverordening van 10 mei 2022 (AB 2022 no. 66) tot vaststelling van de begroting van de Algemene Rekenkamer voor het dienstjaar 2022

Naar aanleiding van bijgaand aan de Raad ter advies toegezonden ontwerp-Landsverordening tot wijziging van de Landsverordening van 13 april 2022 (AB 2022 no. 51) tot vaststelling van de begrotingen van de ministeries van het Land voor het dienstjaar 2022, de Landsverordening van 13 mei 2022 (AB 2022 no. 65) tot vaststelling van de begroting van de Staten van Aruba voor het dienstjaar 2022, de Landsverordening van 10 mei 2022 (AB 2022 no. 64) tot vaststelling van de begroting van de Raad van Advies voor het dienstjaar 2022 en de Landsverordening van 10 mei 2022 (AB 2022 no. 66) tot vaststelling van de begroting van de Algemene Rekenkamer voor het dienstjaar 2022, moge de Raad Uwe Excellentie het volgende berichten.

1. Algemeen

1.1 Het onderhavige ontwerp strekt tot wijziging van de Landsverordening van 13 april 2022 (AB 2022 no. 51) tot vaststelling van de begrotingen van de ministeries van het Land voor het dienstjaar 2022, de Landsverordening van 13 mei 2022 (AB 2022 no. 65) tot vaststelling van de begroting van de Staten van Aruba voor het dienstjaar 2022, de Landsverordening van 10 mei 2022 (AB 2022 no. 64) tot vaststelling van de begroting van de Raad van Advies voor het dienstjaar 2022 en de Landsverordening van 10 mei 2022 (AB 2022 no. 66) tot vaststelling van de begroting van de Algemene Rekenkamer voor het dienstjaar 2022.

1.2 Ingevolge artikel IV.1 van de Staatsregeling van Aruba (AB 1985 no. 26) j^o artikel 16 van de Landsverordening Raad van Advies (AB 1985 no. 55) wordt de Raad gehoord

over voorstellen van wet die door de regering aan de Staten van Aruba worden gedaan. Aangezien de onderhavige wijzigingen van de hierboven opgesomde begrotingen de vorm hebben van een wetsvoorstel, wordt ook over deze voorstellen advies gevraagd aan de Raad. De Raad heeft in het kader (van de behandeling) van het onderhavige ontwerp kennisgenomen van de ‘Najaarsnota 2022 behorende bij de begrotingswijzigingsvoorstellen aangaande dienstjaar 2022’ (hierna: Najaarsnota 2022) en het ‘Advies bij de ontwerp begrotingswijziging en Najaarsnota 2022’ van het College Aruba financieel toezicht (CAft), d.d. 14 september 2022 (kenmerk: Cft 202200111). De patstelling die thans dreigt te ontstaan tussen de regering en het CAft en de mogelijke gevolgen hiervan, in de vorm van een aanwijzing voor het Land verontrusten de Raad. De Raad geeft de regering in overweging om met het CAft in overleg te treden om de bestaande verschillen van inzicht over de begroting te bespreken en - voorzover mogelijk - te trachten overeenstemming te bereiken over de geschilpunten. De schriftelijke en soms publieke discussie over de verschillen van inzicht lijkt niet te leiden tot een oplossing.

1.3 De in het ontwerp opgenomen verbeterde economische prognoses, in vergelijking met de in de Landsbegroting 2022 gehanteerde prognoses, zijn gebaseerd op de meest recente inzichten van juni 2022 van de Directie Economische Zaken, Handel en Industrie (hierna: DEZHI) en laten een nominale economische groei van 8,8% zien voor 2022 en een BBP van Afl. 5.904 miljoen.¹ Het Internationaal Monetair Fonds (IMF) gaat in haar “World Economic Outlook” van april 2022 (nog) uit van een nominale economische groei van 6,8% voor Aruba in 2022 met een bijbehorend BBP van Afl. 5.780 miljoen.²

2. Ontwerp-landsverordening

2.1 De Raad merkt op dat het ontwerp een tweetal wetstechnische onvolkomenheden bevat. Het betreft de volgende voorgestelde artikelen:

- In voorgesteld artikel III dient de zinsnede ‘Hoofdstuk I Kosten en middelen’ vervangen te worden door de zinsnede ‘De tabel Kosten en Middelen’.
- In voorgesteld artikel IV dient na het woord ‘wordt’ de zinsnede ‘Hoofdstuk I Kosten en Middelen’ toegevoegd te worden.

De Raad adviseert om voorgesteld artikel III uit het ontwerp te schrappen aangezien de Raad reeds een substantiële onderbesteding van de kosten voor het dienstjaar 2022 heeft gerealiseerd, die ruim voldoende is om de additionele personeelsslusten op te vangen binnen de goedgekeurde begroting.

2.2 De Landsbegroting 2022 toonde een financieringstekort van Afl. 227,5 miljoen voor het Land. Zowel aan de middelenkant als aan de kostenkant zijn als gevolg van

¹ MvT, p. 1.

² Zie <https://www.imf.org/en/Publications/WEO/weo-database/2022/April>.

verschillende ontwikkelingen mutaties doorgevoerd. Aan de ontvangstenkant betreft dit een opwaartse aanpassing van Afl. 47,1 miljoen, terwijl een neerwaartse aanpassing aan de kostenkant wordt voorgesteld van Afl. 16,6 miljoen. Verder worden de kapitaaluitgaven verminderd met Afl. 15,7 miljoen in verband met de overname van de RWZI te Bubali door Water- en Energiebedrijf Aruba (W.E.B.) N.V. (WEB N.V.).

Conform de in het Protocol Aruba Nederland 2019-2021 van 22 november 2018 (Protocol) vastgelegde afspraken³, dienen de meevallers aan de ontvangstenkant volledig ingezet te worden ten gunste van het financieringssaldo van het Land. Ook de kostenverlagende effecten aan de bestedingenkant en de afname in de kapitaaluitgaven komen ten gunste van 's Lands financieringssaldo, waardoor het financieringstekort voor 2022 uit zou komen op Afl. 148,2 miljoen (in plaats van Afl. 227,5 miljoen).⁴

Tabel 1: Overzicht mutaties wijziging Landsbegroting 2022 t.o.v. de Landsbegroting 2022

	Δ (wijz. 2022 - 2022)	Bedrag (in Afl. milj.)
Financieringssaldo Landsbegroting 2022		(227,5)
<i>Mutaties middelen</i>	▲	47,1
<i>Mutaties kosten</i>	▼	(16,6)
<i>Mutaties financieringsmiddelen</i>	-	0
<i>Mutaties kapitaaluitgaven</i>	▼	(15,7)
Financieringssaldo na begrotingswijziging		(148,2)

De toelichting stelt dat het naar boven bijstellen van de middelen het gevolg is van nieuwe economische groeiverwachtingen, geormerkte Nederlandse middelen ten behoeve van programma's van het landspakket, bijgestelde winstuitkeringen en terug te vorderen loonsubsidies. De voorgestelde neerwaartse aanpassing van Afl. 16,6 miljoen aan de kostenkant vindt zijn oorzaak in de gedeeltelijke afbouw van de solidariteitskorting, waargenomen onderuitputting bij de post goederen en diensten en een aantal overige kleine beleidsmatige bijstellingen. De gevolgen van de mutaties voor de Landsbegroting 2022 zijn weergegeven in tabel 2.

Tabel 2: Voorgestelde mutaties op Landsbegroting 2022⁵

(Bedragen in miljoenen Afl.)	Begroting 2022	Mutaties suppletore begroting 2022	Begroting 2022 na mutaties
Totale ontvangsten	1.312,7	47,1	1.359,8
Directe belastingen	464,3	(4,6)	459,7
Indirecte belastingen	545,1	29,8	574,9
Overige ontvangsten	263,1	21,9	285,0

³ De regeringen van Aruba en Nederland zijn op 20 januari 2022 overeengekomen om de looptijd van dit protocol met twee jaar te verlengen tot 31 december 2023 of tot het moment dat de Rijkswet Aruba financieel toezicht (RAft) in werking treedt. Zie Kamerbrief betreffende de besluitvorming Rijksministerraad 4 februari inzake afwijken begrotingsnormen en afbouw salariskorting en verlenging Protocol Aruba-Nederland, d.d. 17 februari 2022, kenmerk 2022-0000072813.

⁴ MvT, p. 2.

⁵ In deze tabel staan afgeronde bedragen, waardoor afrondingsverschillen kunnen ontstaan.

Totaal exploitatierekening	1.272,5	47,1	1.319,6			
Verkoop onr. goederen en grond	-	-	-			
Lokale kredietaflossing	6,1	-	6,1			
Vrijgekomen afschrijvingen	34,1	-	34,1			
Totaal kapitaalrekening	40,2	-	40,2			
Totale bestedingen	1.540,2	(32,3)	1.507,9			
Personeelslasten	433,3	(7,4)	425,9			
Goederen & diensten	213,2	0,4	213,6			
Rente	253,2	-	253,2			
Subsidies	206,8	(1,1)	205,7			
Overdrachten	166,6	1,4	168,0			
Bijdragen & afschrijvingen	198,0	(9,8)	188,2			
Totaal exploitatierekening	1.471,1	(16,6)	1.454,5			
Investerings	37,7	(15,7)	22,0			
Lokale vermogensoverdrachten	5,4	-	5,4			
Lokale kredietverlening	26,0	-	26,0			
Totaal kapitaalrekening	69,1	(15,7)	53,4			
	Bedrag	% BBP	Bedrag	% BBP	Bedrag	% BBP
Financieringssaldo	(227,5)	(4,0%)	79,3	1,3%	(148,2)	(2,5%)
Primair saldo⁶	25,7	0,0%	79,3	1,3%	105,0	1,8%
Overheidsschuld⁷	5.883,1	104,1%			5.803,8	102,2%
BBP	5.650,0		5.904,0		5.904,0	

Op basis van de voorgestelde wijzigingen, die in de bovenstaande tabel 2 staan weergegeven, en de meest actuele prognosecijfers 2022 van de entiteiten behorende tot de collectieve sector, heeft de Raad onder meer het realiteitsgehalte van de voorgestelde gewijzigde begrotingscijfers beoordeeld. Hieronder zal op een aantal van de aangebrachte mutaties nader worden ingegaan.

Ontvangsten

2.3 Op basis van een extrapolatie van de realisatie en de bijgestelde economische groeiramingen, zijn zowel bij de directe belastingen als bij de indirecte belastingen de ramingen voor meerdere belastingsoorten aangepast.⁸ Hierbij valt op dat alle aanpassingen bij de indirecte belastingen een toename inhouden, maar bij de directe belastingen wordt de raming voor de loonbelasting aanzienlijk naar beneden bijgesteld.

⁶ Het primaire saldo wordt gedefinieerd als het saldo van de ontvangsten minus de bestedingen, uitgezonderd de rentelasten.

⁷ De verwachte schuldstand voor 2022 is bepaald aan de hand van de *Annual Statistical Digest 2021* van de Centrale Bank van Aruba (d.d. 14 juni 2022) en de ontwerp-Begrotingswijziging voor het dienstjaar 2022.

⁸ MvT, p. 17.

Hoewel uit de gerealiseerde cijfers over het eerste halfjaar⁹ blijkt dat er bij de loonbelasting een beperkte onderrealisatie is, gaat de toelichting niet in op de redenen waarom bij een aantrekkende economie en verbeterde economische vooruitzichten ten opzichte van de uitgangspunten van de Landsbegroting 2022, de raming voor de loonbelasting naar beneden wordt aangepast. Gezien (a) de aangepaste, verbeterde economische vooruitzichten voor het dienstjaar 2022 en (b) de bovenwaartse aanpassingen van de indirecte belastingontvangsten, adviseert de Raad om in de toelichting in te gaan op de oorzaak van de dalende loonbelastingontvangsten.

2.4 In de aanpassingen van de belastingontvangsten mist de Raad een bijgestelde raming voor de overdrachtsbelasting. Hierdoor blijft het begrote bedrag voor de overdrachtsbelasting Afl. 20 miljoen, terwijl over de eerste acht maanden van 2022 reeds Afl. 32 miljoen ontvangen is.¹⁰ Geadviseerd wordt dan ook om de post overdrachtsbelasting naar boven bij te stellen en in lijn te brengen met de thans gerealiseerde ontvangsten.

2.5 Bij de niet-belastingopbrengsten wordt het uit Nederland te ontvangen bedrag van Afl. 3.245.300 begroot, ten behoeve van de uitvoering van maatregel C.1 van 'thema C: Belastingen' uit het landspakket.¹¹ Maatregel C.1 betreft onder meer de invoering van een nieuw fiscaal stelsel waarbij een VAT- of BTW-stelsel ingevoerd wordt.¹² Nu een deel van de voorgenomen belastinghervormingen voor 2023, waaronder de introductie van een BTW-stelsel, geen doorgang zal vinden, is niet duidelijk in hoeverre dit gevolgen heeft voor de (gehele) ontvangst van dit bedrag. De Raad adviseert om hier in de toelichting op in te gaan.

Bestedingen

2.6 Aan bankkosten wordt voor het dienstjaar Afl. 2,2 miljoen meer geraamd dan in de Landsbegroting 2022 was begroot.¹³ Wat de reden voor deze hogere raming is, wordt niet vermeld in de toelichting. De Raad acht het van belang dat de toelichting ingaat op de oorzaak van deze toename.

2.7 Op de post goederen en diensten van de Directie Infrastructuur en Planning (DIP) wordt de post elektriciteit naar beneden toe bijgesteld met Afl. 1,2 miljoen. In de Landsbegroting 2022 was voor de post goederen en diensten van de DIP in totaal een

⁹ Zie Uitvoeringsrapportage 2^e kwartaal 2022 Land Aruba, d.d. 23 augustus 2022, p. 10.

¹⁰ Bron: Directie Financiën.

¹¹ MvT, p. 17.

¹² Zie de bijlage 'Landspakket Aruba' bij de Kamerbrief betreffende het akkoord van Aruba en Nederland inzake voorwaarden liquiditeitssteun, d.d. 13 november 2020, kenmerk 2020-0000662591.

¹³ MvT, p. 16.

bedrag opgenomen van Afl. 19.190.000.¹⁴ Dat betekent dat de afname in elektriciteitskosten zowel absoluut als relatief (6,3% afname op het totaal van goederen en diensten) aanzienlijk is. Aangezien de tarieven voor elektra voor de tweede helft van 2022 hoger zijn dan in de eerste helft van 2022, zou een bijstelling van de elektriciteitskosten naar boven meer voor de hand liggen. De Raad acht dan ook een toelichting op de daling van de elektriciteitskosten bij de DIP op zijn plaats.

2.8 Op de post goederen en diensten vinden meerdere mutaties plaats, zoals onder meer neerwaartse bijstellingen vanwege bovenmatige ramingen in de Landsbegroting 2022, beleidsmatige mutaties en bijstellingen naar boven als gevolg van de uitvoering van een aantal onderdelen uit het landspakket. Deze laatste betreffen in totaal een bedrag van Afl. 11,9 miljoen¹⁵ en hebben op de gehele begroting een budgetneutraal karakter, aangezien de benodigde bedragen hiervoor uit Nederland worden ontvangen. Dit houdt in dat de post goederen en diensten, exclusief de bedragen voor de uitvoering van het landspakket, geraamd wordt op Afl. 201,7 miljoen (Afl. 213,6 miljoen - Afl. 11,9 miljoen).

Uit de realisatiecijfers over het eerste halfjaar van 2022 blijkt dat er op de post goederen en diensten (a) slechts een begrotingsuitputting van 40,2% gerealiseerd is en (b) dat het gerealiseerde bedrag over het eerste halfjaar ongeveer gelijk is aan het gerealiseerde bedrag over het eerste halfjaar in 2021.¹⁶ Gezien deze cijfers en de realisatiecijfers over de afgelopen jaren (zie tabel 3), acht de Raad het aannemelijk dat een verdere neerwaartse bijstelling voor deze kostenpost mogelijk is.

Tabel 3: Ontwikkeling kosten goederen en diensten 2015-2022¹⁷

(Bedragen in Afl. milj.)	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Goederen & diensten	181,9	158,1	165,4	189,5	176,6	182,4	180,1	201,7

Investerings

2.9 Uit de toelichting blijkt dat de investering in de rioolwaterzuiveringsinstallatie (RWZI) te Bubali niet in 2022 zal plaatsvinden, aangezien deze RWZI door WEB N.V.

¹⁴ In de ontwerp-Landsbegroting 2022 was voor de DIP een bedrag aan goederen en diensten begroot van Afl. 19.548.000. Bij Nota van Wijziging (volnummer IS/767/21-22) is dit bedrag met Afl. 358.000 verminderd tot een totaal van Afl. 19.190.000.

¹⁵ De opgenomen bedragen voor de uitvoering van het landspakket zijn Afl. 8.401.500 (uitvoering van programma H.1), Afl. 3.245.300 (uitvoering van programma C.1) en Afl. 233.500 (uitvoering van programma A.1). Zie MvT, p. 8 - 9.

¹⁶ Zie Uitvoeringsrapportage 2^e kwartaal 2022 Land Aruba, p. 20.

¹⁷ De bedragen van 2015-2018 zijn afkomstig uit bijlage 3 van de jaarrekening 2018 van het Land, de bedragen voor 2019 en 2020 zijn afkomstig uit de Uitvoeringsrapportage 4^e kwartaal 2020 en het bedrag voor 2021 is afkomstig uit Uitvoeringsrapportage 4^e kwartaal 2021. Voor 2022 is dit het bedrag uit de ontwerp-begrotingswijziging exclusief de bedragen ter uitvoering van onderdelen van het landspakket.

overgenomen zal worden.¹⁸ Er wordt echter niet aangegeven of deze RWZI al in 2022 overgenomen zal worden door WEB N.V. en of dit andere financiële gevolgen zal hebben voor het Land in 2022. Hierbij valt bijvoorbeeld te denken aan kosten voor uit te voeren werkzaamheden, zoals onderhoud, welke nog ten laste komen van de Dienst Openbare Werken (DOW). Hierdoor is niet duidelijk (a) of de DOW in 2022 nog ingezet zal worden voor werkzaamheden ten behoeve van de RWZI te Bubali en (b) wat de financiële gevolgen zijn voor 2022 voor de DOW, en dus voor het Land, van de overname door WEB N.V. De Raad adviseert om hier in de toelichting nader op in te gaan.

2.10 Verder worden voor de post investeringen, naast de neerwaartse bijstelling van Afl. 15,7 miljoen in verband met de overname van de RWZI te Bubali door WEB N.V., geen andere wijzigingen voorgesteld. Hierdoor zal het totaal begrote bedrag aan investeringen voor het dienstjaar 2022 Afl. 22 miljoen bedragen. In het eerste halfjaar van 2022 is hiervan een bedrag van Afl. 2 miljoen gerealiseerd, wat een begrotingsuitputting van 9% inhoudt.¹⁹ De Raad vraagt zich af of het restant van de begrote investeringen alsnog in 2022 gerealiseerd gaat worden of dat een verdere neerwaartse bijstelling van de post investeringen in de rede ligt.

Collectieve sector

2.11 Zowel in de toelichting als in de Najaarsnota 2022 is een overzicht opgenomen van de aangepaste prognoses voor de collectieve sector.²⁰ Deze stemmen echter niet met elkaar overeen. Het overzicht van de collectieve sector in de toelichting vermeldt niet de juiste bedragen uit de Landsbegroting 2022. De Raad adviseert om dit overzicht aan te passen.

2.12 Voor het aanzuiveren van tekorten bij Serlimar is in de Landsbegroting 2022 geen raming opgenomen. Uit de toelichting blijkt echter dat voor het begrotingsjaar 2022 uitgegaan wordt van een tekort van Afl. 3,5 miljoen voor Serlimar.²¹ Dit bedrag is niet opgenomen in het ontwerp. Gezien de financiële toestand bij Serlimar, vraagt de Raad zich af welke gevolgen het tekort bij Serlimar heeft voor de financiën van het Land voor het dienstjaar 2022. Geadviseerd wordt om hier in de toelichting op in te gaan.

2.13 Uit de door de Raad bij de AZV opgevraagde gegevens blijkt dat op basis van de meest recente door de AZV opgestelde prognose voor het dienstjaar 2022, de AZV een tekort verwacht van Afl. 7,4 miljoen (zie tabel 4). Ondanks deze verwachting, is er geen Landsbijdrage ter dekking van dit tekort begroot. Gezien de wettelijke verplichting van

¹⁸ MvT, p. 10.

¹⁹ Zie Uitvoeringsrapportage 2^e kwartaal 2022 Land Aruba, p. 23.

²⁰ MvT, p. 7 en Najaarsnota 2022, p. 20.

²¹ MvT, p. 7.

het Land om dit tekort bij de AZV aan te zuiveren, adviseert de Raad om het bedrag van Afl. 7,4 miljoen alsnog in de begroting te verwerken.

Tabel 4: Overzicht van ontvangsten en kosten AZV voor 2022

<i>(Bedragen in Afl. milj.)</i>	Begroting 2022	Projectie 2022
Ontvangsten AZV premies	260,5	260,4
Ontvangsten BAZV	199,5	213,0
Overige ontvangsten	0,2	1,2
Totaal ontvangsten	460,2	474,6
Zorgkosten	444,7	463,8
Beheerskosten	18,4	18,3
Totale kosten	463,1	482,0
Landsbijdrage	2,9	7,4

2.14 In vergelijking met de Landsbegroting 2022, waarin werd uitgegaan van een tekort van Afl. 2,9 miljoen bij de AZV, loopt het tekort volgens de projectie van de AZV op. Dit terwijl de ontvangsten (met name uit de BAZV) hoger zijn dan in de Landsbegroting 2022 werd begroot. Ondanks de noodzaak tot bezuinigingen en de besparingsopdracht van Afl. 60 miljoen op de zorgkosten, nemen de zorgkosten aanzienlijk toe. De voornaamste redenen die de AZV hiervoor geeft zijn het niet op tijd invoeren van de 5-Wave maatregelen en het bijstellen van een aantal te laag gebudgetteerde posten. Gezien de nagenoeg gerealiseerde besparingsopdracht²², vraagt de Raad zich af (a) hoe de AZV voornemens is de oplopende zorgkosten het hoofd te bieden en (b) op welke wijze het Land de AZV zal faciliteren om verdere besparingen in de zorg te kunnen realiseren.

2.15 De Raad heeft uit de door hem opgevraagde gegevens bij de ATA geconstateerd dat de ATA voor het dienstjaar 2022 een resultaat van tussen de Afl. 26 miljoen en Afl. 28 miljoen verwacht in plaats van het bedrag van Afl. 13,2 miljoen dat in de Landsbegroting is opgenomen.²³ Gezien deze bijgestelde prognose, adviseert de Raad dan ook om in het overzicht van de collectieve sector het bedrag voor de ATA aan te passen.

²² MvT, p. 5 - 6.

²³ MvT, p. 7.

3. Redactioneel

Voorstellen tot redactionele verbeteringen zijn in de marge van het ontwerp en de toelichting aangegeven.

4. Conclusie en eindadvies

Het financieringstekort van het Land zal als gevolg van de voorgestelde aanpassingen minder hoog zijn, dan aanvankelijk werd begroot. Het financieringstekort van het Land zal volgens de regering uitkomen op Afl. 148,2 miljoen (2,5% van het BBP), doordat de financiële meevallers en kostenverlagende beleidsacties ten gunste komen van 's Lands financieringsaldo. Voor de collectieve sector bedraagt het financieringstekort Afl. 155,3 miljoen (2,6% van het BBP).

Op basis van de door de Raad ontvangen gegevens van de entiteiten van de collectieve sector, komt het financieringstekort van de collectieve sector voor het dienstjaar 2022 uit op Afl. 138,1 miljoen, wat neerkomt op 2,3% van het BBP (zie tabel 5).

Tabel 5: prognoses ontwikkeling collectieve sector

<i>(Bedragen in Afl. milj.)</i>	Begroting 2022 incl. NVW	Δ	Projectie 2022
Land	(227,5)	79,3	(148,2)
AZV	(2,9)	(4,5)	(7,4)
SVB	11,3	9,9	21,2
ATA	13,2	12,8	26,0
Serlimar	-	(3,5)	(3,5)
SEPB	(5,9)	3,5	(2,4)
UA	(0,3)	0,5	0,2
<i>Uitkering van ATA aan Land</i>	<i>(24,0)</i>		<i>(24,0)</i>
Financieringsaldo:	(236,1)		(138,1)
In % BBP:	(4,0%)		(2,3%)

De Raad is bovendien van mening dat het financieringstekort van het Land, en dus van de collectieve sector, verder naar beneden kan worden bijgesteld gezien (a) de thans gerealiseerde overdrachtsbelasting, (b) de onderrealisatie bij de post goederen en diensten en (c) de onderrealisatie bij de investeringen.

De Raad concludeert dat de verbetering in 's Lands financieringsaldo vooral zit in het neerwaarts bijstellen van bovenmatige kostenramingen en meevallers als gevolg van incidentele resultaten, economische groei en verbeterde economische vooruitzichten.

Het ontwerp geeft echter onvoldoende blijk van structurele maatregelen, waardoor het pad richting duurzame overheidsfinanciën nog niet lijkt te zijn ingeslagen.²⁴

De Raad kan zich voor het overige met de doelstelling en de inhoud van het ontwerp verenigen en geeft u in overweging het aan de Staten aan te bieden, nadat met het voorgaande rekening is gehouden.

De Secretaris,

De plv. Voorzitter,

mr. A. Braamskamp

drs. C. Timmer

²⁴ In dit verband wordt verwezen naar het advies van de Raad op de ontwerp-landsverordening tot vaststelling van de begrotingen van de ministeries van het Land voor het dienstjaar 2023, d.d. 26 juli 2022, kenmerk RvA 62-22.